

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Artur Rimbaud – analýza básní

Mgr. Eva Mužná

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro
vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických
pracovníků (NÚV).

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0229
Šablona:	III/2
Č. materiálu:	VY_32_INOVACE_144
Datum vytvoření:	4. 7. 2013
Ročník:	3.
Předmět:	Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast:	Jazyková
Tematická oblast:	Světová literatura 2. poloviny 19. století
Anotace:	Žákyně a žáci se seznámí s ukázkami z tvorby A. Rimbauda a analyzují je

Arthur Rimbaud

Spáč v úvalu

v překladu Vítězslava Nezvala

Toť díra zeleně, v níž tiše zpívá řeka,
vlévajíc do travin svůj stříbroskvoucí cár,
kam z pyšných pahorků sluneční světlo
stéká,
toť úval se sluncem, jež ztrácí zde svůj žár.

Vojáček bez čapky a s nachýlenou šíjí
spí s ústy dokořán v modravé řeřiše
pod mráčkem, z kterého se proudy světla
lijí
až na zem do trávy, kde leží na břiše.

Má nohy v kosatcích, spí, usmívá se sladce,
jak děcko v nemoci, když přitulí se k
matce.
Přírodo, zahřej ho, je velmi chladný rok!

S nehybným chřípím spí za rosy, která
studí,
spí s rukou složenou na svojí klidné hrudi
a dvěma ranami má prostřelený bok.

Spáč v údolí

v překladu Jaroslava Vrchlického

To zelený je kout, kde potok zpívá,
na trávu věsí stříbro svojich pěn,
kde slunce horské hrdě v svět se dívá,
a údol paprsky jest naplněn.

Tam ústa dokořán, bez přilby hlavu,
šij mezi řeřichou, mez kterou zkvetla,
spí mladý voják natažený v trávu,
v tvář bledou pláčí jemu proudy světla.

Spí. U noh kosatci je zkvetlo všecko.
Spí, usmívá se nemocné jak děcko.
Jej zahřej, přírodo, neb je mu zima!

Však vůní se mu chřípě nezachvějí.
Na ňadrech ruku maje tiše dřímá
a rudé díry dvě mu v boku zejí.

- ❖ porovnat oba překlady básně
- ❖ popsat působení básně na smysly
- ❖ popsat moment překvapení

Opilý koráb

[...]

Mne, zabloudilou loď, vrženou za vichřice
do vzduchu bez ptactva za gigantický plot,
mne nezachrání už záchranná plachetnice,
můj trup je opilý přívaly slaných vod,

já, koráb z mlhovin, já, fantastické zvíře,
já, jenž jsem prorážel kouř nebes jako zeď,
kde roste převzácná pochoutka pro malíře

-
sluneční lišejník, zašlý jak stará měď,

já, prkno, poseté žhavými půlměsíci,
rejnoky, kostrami mořských koníků,
já plul jsem za nocí v červenci při měsíci
pod ultramarínem šílených lodníků,

já, prkno, poseté žhavými půlměsíci,
jež rozléhaly se na sto mil do dálky,
já náhle zatoužil jsem podívat se domů
na starou Evropu a lesní rusalky.

Viděl jsem opilá a hvězdná souostrovní
s nebem, jež třpytí se jak velký paví chvost,
zdalipak v noci spí pod jejich mdlými krovky
ohniví letouni, jimž patří budoucnost?

Co jsem se naplakal za srdcervoucích jiter,
nic neobešlo se teď pro mne bez hoře.
Jsem láskou rozladěn jak struny starých
citer.

Oh, kéž mi praskne kýl! Kéž sletím do
moře!

A toužím po stružce, kde za nizoučkým
houštím

se šťastně prohání pár dětských košilek,
jsem v duchu hošíkem a dřepě s nimi
pouštím

lodičku z papíru, křehkou jak motýlek.

A zalit tříští vln a jejich pyšných krajek
už nechci závodit s kupčiky z Bostonu,
už nechci projíždět flotilou pestrých vlajek
a plavat před strašným pohledem
pontonů!

- ❖ interpretovat podtržené strofy
- ❖ popsat atmosféru básně
- ❖ vysvětlit název díla
- ❖ popsat, jak autor vnímá sebe sama

Úplné zatmění

Září 1871. Pařížská komuna končí v krvavé lázni. Pruská armáda okupuje část Francie. Na malém ardenském nádraží čeká sedmnáctiletý mladík na vlak do Paříže. Jmenuje se Arthur Rimbaud. Na pařížském nádraží jej uvítá mladý muž, který vypadá jako úředník. A také jím je, ale je také nejskvostnějším zástupcem nového literárního hnutí. Jmenuje se Paul Verlaine.

Tak začíná film původně polské režisérky Agnieszky Hollandové, vyprávějící příběh dvou vůdčích osobností francouzského literárního scény. V čítankách vystupují jako prokletí básníci. Prokletím byl určitě jejich vztah. Verlaine, jemuž Rimbaudovy verše učarovaly, pozval mladíka do Paříže. V té době byl už přes rok ženatý, měl malého syna a žil jako magistrátní úředník. Rimbaud to všechno změnil a jako zemětřesení rozmetl Verlainův život .

Hollandová (1948) je absolventkou pražské FAMU, natočila mj. film Jánošík – pravdivá historie, Ve stínu Beethovena či třídílnou sérii Hořící keř – o událostech, které následovaly po sebeupálení Jana Palacha.

Ve filmu z roku 1995 ústřední role ztvárnili Leonardo DiCaprio a David Thewlis.

Použité zdroje:

<http://new.artfilm.uh.cz/film/M576>. [online]. [cit. 2013-07-04].

http://cs.wikisource.org/wiki/Sp%C3%A1%C4%8D_v_%C3%BAadol%C3%AD. [online]. [cit. 2013-07-04].

http://kramerus.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:f0b42149-4055-11e1-ac09-0050569d679d#monograph-page_uuid:22f51e36-4056-11e1-ac09-0050569d679d. [online]. [cit. 2013-07-04].

RIMBAUD A. *Opilý koráb*. 2., zde 1. Praha: Maťa, 2012. ISBN ISBN: 978-80-7287-171-1.

RIMBAUD A. *Cestou bez konce*. 2. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011. ISBN: 978-80-7429-023-7.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eva Mužná.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).